

Han lyckades få fram ett språk med klara distinkta ljud - för att undvika missförstånd, enkel grammatik - 16 regler utan undantag, ett språk lätt att uttrycka sej på och med många nyansmöjligheter. Han gav ut språket år 1887 under psynonym: Doktoro Esperanto - doktorn som hoppas. Esperi betyder hoppas. Språket hade genast stor framgång. Men snart kom första världskriget, alla internationella kontakter bröts.

Redan vid fredslutet kom Esperanto att betyda mycket just som fredsfaktor. Tyskar kunde och ville inte tala med fransmän och fransmän inte med tyskar. Men tack vare Esperanto knöts kontakter över gränserna mellan de forna fienderna.

Det är något man måste uppleva - det går liksom inte att enbart berätta om. Jag tänker på när tusentals esperantister från 50-60 olika länder träffas på världskongresserna. Vi känner oss alla som en stor familj. Dr Z talade ofta om "La interna ideo" - inte iden - grundtanken med Esperanto, just som en freds- och fridsfrämjande faktor.

Mellan världskrigen växte sej esperantorörelsen stark ut över hela världen, mycket tack vare många utländska esperantolärare som undervisade enligt den s.k. direkta metoden. Man lärde sej tala språket direkt och genast. Till Höör fhm den rumänske redaktören Tiberio Morariu och hade esperantokurs i samrealskolans aula med 60 elever.

Så kom åter det hårda slaget, andra världskriget. Allt internationellt arbete avbröts. Inte nog med det. I alla diktaturer förbjöds Esperanto och organisationerna upplöstes. På många håll förföljdes o t.o.m. dödadades esperantister. Man skulle ju förstås vara nationell inte internationell. Det kunde hindra krigsansträngningarna.